

Propadlýk

říjen 2024

Uniklo z interní komunikace:

O ČEM UČITELKA LITERATURY SNÍ, KDYŽ NÁHODOU SPÍ?

str. 5

Nenávist je v módě. Taky je nesnášíte?

POZOR! Vařící ledničky na obzoru!

...a další!

Aktivisté ničí umělecká díla.

Pomáhají tím ale situaci?

🕒 Matyáš Plášil

Poslední dobou přibývají případy aktivistů, kteří se na sebe snaží strhnout světovou pozornost a sdělit nějakou důležitou informaci nebo názor. Ve většině případů jsou za účelem publicity poškozována umělecká díla či historické památky. Jsou ale tyto projevy nesouhlasu opravdu ku prospěchu? Neublíží spíš aktivisté svoji reputaci?

Jedním z nejznámějších případů aktivistických protestů je obarvení Braniborské brány v Berlíně. To ve společnosti vyvolalo velký odpor. Bylo zadrženo 14 lidí a berlínský premiér se k celému incidentu vyjádřil velmi hořce. „Takovými činy poškozujeme skupinu nejen Braniborskou bránu, ale i svobodnou debatu o klíčových tématech naší doby a budoucnosti.“ Tento případ je výjimečný tím, že jsou za něj lidé opravdu odsouzeni. Většinou totiž aktivisté útočí na obrazy, které jsou chráněny neprůstřelným sklem, nebo jsou pouze replikami originálů.

Už jsme si zvykli, že většina těchto protestů poukazuje na ničení přírody a ovzduší, avšak spříchozem války v Gaze se objevují i protesty na podporu Palestiny. Tyto protesty většinou silně osočují Izrael z „genocidy“ a požadují okamžité ukončení sporů. Posledním takovým zaznamenaným protestem bylo posprejování a následné roztrhání velmi starého obrazu bývalého anglického premiéra Arthura Balfoura (v úřadu byl mezi roky 1902 a 1905 pozn. editora) umístěného v Trinity College. Důvodem bylo to, že byl Balfour jedním z hlavních zastánců vytvoření židovské kolonie na palestinském území. Žena, která obraz poškodila, sdělila, že se jedná o pomstu za to, co se děje Palestincům.

Kvůli těmto protestům už došlo i k několika napadením, zejména při blokování provozu vrušných částech města. Kjednomu takovému případu došlo i v Praze. Skupina aktivistů sedících na vozovce byla násilně odtažena ze silnice. Do některých bylo dokonce kopáno. Vše je zdokumentováno na videu, které je stále dohledatelné na internetu.

Je ale otázkou, jestli mají protesty na současnou ekologickou či válečnou situaci opravdu nějaký vliv. O protestech se samozřejmě velmi často mluví v médiích, takže o publicitu není nouze. Často však nemají nijak velkou odezvu a spíše se na ně zapomene. Názory lidí vzhledem k ničení památek a umění jsou spíše negativní a nesouhlasí s nimi. Spousta lidí samozřejmě uznává potřebu řešení ať už ekologických či válečných problémů. Stěmíto protesty se však neztotožňují a namísto podpory je odsuzují.

Podle diskusí, které se zabývají aktivistickými útoky, je názor jednoznačný. Jedná se o vandalismus a většina si stojí za tím, že tento způsob protestu ničemu absolutně nepomůže. „Chytit, zavřít a deset let nucených prací. Já bych tyhle "aktivisty" léčil nucenými pracemi v džunglích např. Francouzské Guyany. Jsem zvědav, jak dlouho by tam tahle "květinka" vydržela, než by šla do černého pytle.“, to je jeden z velmi oblíbených komentářů v diskusi pod článkem zabývajícím se protestem proti Izraeli, o kterém jsem psal výše. Podobné komentáře se nacházejí téměř ve všech diskusích. Je tedy zřejmé, že čeští občané stěmíto praktikami absolutně nesouhlasí a takové chování velmi odsuzují a bojkotují.

Na závěr už je jen asi potřeba dodat, že upozorňovat na globální problémy, ať už jsou jakékoliv, je velmi důležité. Určitě se však najdou lepší způsoby, jak docílit dosahu a publicity, než poškozování uměleckých děl či památek. Snad se tyto vyhrocené situace zklidní a dojde k nějakému kompromisu.

Židi do moře! (plyn je drahý)

aneb Co byste si měli vybavit pod pojmem antisemitismus

🕒 Jáchym Prokop, 2.B

Nahlédneme-li do slovníku na heslo antisemitismus, zjistíme, že to je nenávist anebo předsudky vůči lidem vyznávajícím judaismus. Když se řekne antisemita, tak si obvykle představíte Hitlera. A hlavně, antisemitismus je přece věc minulosti, nebo ne? Bohužel by to bylo až moc jednoduché, kdybychom se k sobě pro jednu chovali slušně. Kde se stále tato nenávist bere? Je to komplikované. Někteří si myslí, že Židé můžou za vše zlé. Někteří prostě jen využijí možnost na někoho svést všechny neúspěchy, protože je to jednoduché.

Původ nenávisti

Potom, co Římané krvavě potlačili povstání Židů, chtěli jednou provždy tento národ ovládnout, a tak pro ještě větší potupu přejmenovali jimi obývanou oblast Judea na Palestinu. Potom začíná velmi komplikovaná historie exilu, která končí vr. 1948 založením Státu Izrael. Ale vrozmezí těchto bezmála 2000 let žili Židé v diaspoře víceméně ve všech oblastech Evropy, Ameriky i mnoha islámských zemí. V Evropě je neměli rádi, protože nebyli křesťané a dávalo se jim za vinu zabití Mesiáše. V muslimských zemích museli Židé buď konvertovat k islámu, nebo platit poplatky za to, že nevyznávají víru, kterou muslimové považují za jedinou pravou. Takže máme tři víry. Každá tvrdí, že je ta správná. A pořád se nějak navzájem nenávidíme. Židé to měli těžké. Vzhledem k tradici jsou povinni zodpovědně nakládat smajetkem pro své děti, a proto mohli poskytovat půjčky na úrok (byli též spojováni s lichvou). Proto je křesťané obviňovali z porušování nařízení z Bible, že chudým lidem by se nemělo půjčovat na úrok. Židé byli obchodně mnohem zdatnější než většina Evropanů a postupně se stali nepřítelem číslo jedna. Jsou bohatí, protože porušují Boží zákon, a odtud už je jenom kousek k narativu, že nebyť jich, měli bychom se lépe a zaslouží si tedy trest Boží již tady na zemi. Byl to i jeden z bodů nacistické protizidovské propagandy – po deportacích se např. zabavoval majetek, soused si prostě sebral věci nebo celý byt svého deportovaného židovského souseda. O majetek šlo vždycky až na prvním místě. Ukázkovým projevem antisemitismu byla v 19. století na našem území tzv. hilsneriáda. Během procesu s Leopoldem Hilsnerem, který byl nespravedlivě obviněn z vraždy křesťanské dívky, vypluly na povrch české společnosti ty největší i nejbizarnější projevy antisemitismu.

Dnešní nenávist

Dnešní antisemitismus je sofistikovanější. Alternativní pravice věří, že Židé mají plán na to, jak vyvraždí všechny bělochy a nahradí je Židy. Ano, i Židé jsou bílí, ale jsou obřezaní na znamení příslušnosti k Božímu lidu. Další konspirační teorie tvrdí, že útoky v New Yorku 11. září 2001 způsobili Židé a že všechny Židy izraelská vláda varovala, aby se nezdržovali poblíž. Doopravdy si občas myslím, jestli to není jen vtip... není. Velmi viditelnou formu antisemitismu představují také podporovatelé Palestinců. Bojovat za lidská práva je v pořádku, ale záleží i na formě. Například aplikace No Thanks vám umožní bojkotovat značky, které prodávají také v Izraeli. Takhle se dá vyjádřit váš postoj docela dobrým způsobem, ale říct, že každá molekula kofeinu prodaná v Jeruzalémě přímo podporuje údajnou genocidu v Gaze, mi přijde zjednodušující. Bojkot restaurace v Londýně, protože majitel je Žid, sice můžete zdůvodnit konfliktem v Gaze, protože to je tak jednoduché; ale mnohem těžší je si upřímně říct, nakolik jsem se bál to udělat před 7. říjnem 2023 a o co jednodušší to je nyní a jestli to náhodou není moje forma antisemitismu, který je, ať se nám to líbí nebo, zakořeněn hluboko v nás.

Antisemitismus je v podstatě jen forma nenávisti namířená na snadný a v tomto případě i tradiční cíl, jehož eliminací by mělo dojít k vyřešení problému – problémy se mění, ale vždycky za ně můžou Židé. Ještě nikdy žádný pogrom problém nevyřešil, je to jen vybití frustrace. Události na Blízkém východě opět přitopily pod kotlem antisemitismu. Tradiční islámská nenávist vůči Židům, založená na příběhu z Koránu, vybuchla vší silou. Na podzim 2023 byl Izrael před podpisem historické dohody se Saudskou Arábií, díky které by se konečně situace v regionu stabilizovala. Bohužel radikálové to vidí jinak, a tak celá Gaza je pouze jejich rukojmí. Všichni by měli vědět, že napadený se má právo bránit, že Hamás nemá žádný politický program vytvoření státu, ale jen program zničit Izrael, a že vykřikováním hesla „From the river to the sea“ schvalují vraždění lidí, protože je to heslo pro etnickou čistku se vším, co k tomu patří. Záměrně píšu vraždění lidí, protože pokud stím někdo souhlasí, měl by přesně vysvětlit proč! Pokud napíšu vraždění Židů, odpovězte si sami, jestli stím souhlasíte a proč?

MHD – Město ve městě

👤 Šimon Semerád, 4.F

MHD, místo mnoha dobrých i špatných příběhů. Táhle rodinná krize, tuhle učitel utíkající před revizorem a tadyhle nový český milionář. Každý z nás městských kryš to velice dobře zná. Ráno už takhle našťvaní na celý svět se pomalu přesouváme knaší oblíbené zastávce tramvaje, trolejbusu či autobusu, a některé vyvolené krysy ze středu Čech si dokonce jdou hrát na krtky do zařízení zvaného metro. Krtkotunel se u nás v Plzni bohužel nenachází, takže se budeme muset spokojit sklasickým MHD. Než se dobelháme na zastávku, zkontrolujeme ještě na našich chytrých mobilních zařízeních tajná skripta pod krycím názvem „PMDP“. Samozřejmě zjistíme, že nám tramvaj nepojede, jelikož se nějaký chodec rozhodl podívat na tramvaj zespoda či řidič BMW zapoměl, jak funguje semafor, nebo dokonce se město Plzeň rozhodlo vykopat další díru do kolejí, kterou za půl roku zasype a nazve modernizací.

Když už konečně najdeme spoj, který nás vokruhu jednoho km dopraví na místo určení, a napíšeme třídní učitelce, že nás to strašně mrzí, ale že bohužel hodinu matematiky nestihneme, tak už nám jenom zbývá přežít cestu polorozpadlým, smradlavým a rozklepaným autobusem.

Všichni také známe ten pocit, když sáhne do kapes a zjistíme, že naše milovaná sluchátka se tam nenachází, a smíříme se s faktem, že budeme muset nedobrovolně poslouchat, co se kde šustne.

Jak tak metry a zastávky ubíhají, můžeme slyšet, vidět nebo dokonce zažít mnoho zajímavých příběhů. Můžeme např. potkat učitele, který se o pár zastávek dál vydá na běžecký závod s revizorem, nebo se dokonce na ranní běh vydáme sami poté, co zjistíme, že naše Plzeňská karta je dávno propadlá.

Taky se můžeme stát svědky rozchodu či naopak žádosti o ruku. Pokud jsme vědecky založení, můžeme přijedné cestě autobusem prozkoumat účinky drog všeho druhu na člověka.

Můžeme si i zvednout sociální status, když pomůžeme mamince skočárkem do autobusu, nebo pustíme babičku snákupem na naši vyhrátou sedačku.

Mezitím, co píšu tenhle článek, jsem přejel svoji destinaci o pár zastávek. Takže já jdu psát třídní, že mě dneska ve škole neuvidí, a vy pamatujte, že ať už je pro vás MHD jakkoliv hrozné místo, pořád je to lepší než chodit pěšky.

Irsko očima stážistů

🕒 Josef Polák a Jan Pilař, 4.I

Na konci dubna jsme se konečně dočkali naší dlouho očekávané cesty do Irska. Po zdoluhavých a komplikovaných přípravách jsme společně s ostatními studenty nastoupili na letadlo směr Dublin. „Konečně!“ řekli jsme si, když letadlo vzlétlo. Dvouhodinový let, ačkoliv únavný, proběhl bez větších problémů.

Po přistání v Dublinu nás čekala další nepříjemnost – tříhodinová cesta autobusem do města Cork. Přeplněný autobus a úzké sedačky nám poskytly další lekci v trpělivosti a odolnosti.

Po vyčerpávající cestě jsme dorazili do Corku, kde na nás měla čekat hostitelská rodina. Ostatní spolužáci byli postupně vyzvednuti a vydali se na cestu do svých dočasných domovů. My jsme však zůstali na zastávce, vyhlížeje auto naší rodiny, které stále nepříjezdělo. Na zastávce jsme čekali asi hodinu, dokud pro nás matka rodiny Susan nepřijela v polorozpadlém vozidle. Nejspíše nepochopila, že nás má podle plánu přijet vyzvednout již v pět hodin.

Město Cork

Mezi další problémy pobytu v Irsku rozhodně patří městská hromadná doprava, či obecně jenom pohyb po městě. V některých místech jsou přechody téměř k nena-
lezení, stejně jako autobusy, pro které často neplatí daný jízdní řád. Město jako takové je velikostně přibližně srovnatelné s Plzní. Je plné nádherných historických budov a kostelů, ale i moderních bloků. Ulice také knašemu překvapení často dekorují duhové vlajky.

Během týdne město spíše pospává a probouzí se pak až na konci týdne, kdy hlučná a veselá, často i opilá lidé zaplňují ulice i promenády. Veškeré podniky staví své zahrádky a město tak nabývá úplně jiného dojmu.

Práce

V rámci stáže je povinnost podstoupit měsíční praxi ve firmě. To se samozřejmě týká i nás dvou. Firma Ken Jackson Interiors se zaměřuje na výrobu a prodej nábytku na míru. Hlavní náplní práce stážisty je správa a vývoj webových stránek a interních systémů firmy. Další důležitou částí je pak důkladná konzultace spříazeným mentorem o průběhu vývoje. Povinností je též odpracovat 35 hodin týdně, tudíž práce probíhá od devíti hodin do půl páté.

Naopak v organizaci The Kabin Studio je pozice mnohem volnější a flexibilnější. Není daná pracovní doba ani počet hodin. Každý den ve firmě je úplně odlišný od toho předchozího. Mezi hlavní pracovní úkoly stážisty ve studiu patří pomoc při workshopech s dětmi. Dalšími úkoly jsou design marketingových materiálů pro sociální sítě, ale i do tisku, fotografie workshopů, následná úprava, ale také design a vylepšování webových stránek firmy.

Výlety

Ring of Kerry je jedním z nezapomenutelných zážitků při poznávání krás přírody Irska. Tento 179 kilometrů dlouhý okruh probíhá přes malebné vesnice, zelené pastviny i pobřeží jihozápadu země. Každá zastávka na trase nabízí jedinečný pohled na přírodní krásy – od útesů, přes rozkvétající louky, poklidná jezera až po zurčivý vodopád. Po cestě není možné nepovšimnout si vysokých cen v turistických obchodech se suvenýry.

Přestože jsou Cliffs of Moher nejpoblábnější a podle některých hrdých místních dokonce patří mezi 7 divů světa, zařadili bychom je z našich výletů až na poslední místo. Mnohem lepší je například Mizen Head, místo, které poskytuje nekonečně mnoho úchvatných a dechberoucích pohledů na tyrkysové moře, které tvoří bílé vlny narážející do ostrých kamenných útesů.

Naopak Cliffs of Moher je přeplněno neomalenými turisty, kteří se pro hezké fotky na sociální sítě nebojí ani vysokého srázu a přibližují se mu na vzdálenosti několika centimetrů. Výhledy, i když nádherné, nejsou vůbec srovnatelné s těmi na Ring of Kerry či Mizen Head.

Pár slov závěrem

Irsko je nádherná a velmi živá země. Má spoustu nečekaných odlišností, jak v kultuře či mentalitě obyvatel, tak i v přírodních divích a úkazech. Jen delším pobytem mimo naši vlast jsme zjistili, že si někdy stě-
žujeme, jak Češi mají v oblíbě, na věci, které jsou oproti jiným i třeba vyspělejší zemím lepší a funkční.

Tuto stáž určitě hodnotíme kladně, dala nám mnoho pozitivních, ale i pár negativních zážitků, které si ponese dál v životě a jsme za tuto příležitost velmi vděční.

O čem učitelka LIV sní, když náhodou spí?

Odpověď Matyáši Plášilovi 🖋️

Mgr. Jana Nová

Matyáš se v minulém čísle Propadlýka (květen 2024: Úpadek zájmu o literaturu) zamýšlel nad tím, proč studenti nečtou. Postěžoval si, že se málo čte při hodinách literatury. Má pravdu. Troufnu si říci za všechny učitelky a učitele CJK/LIV na SPŠE, že se při hodinách snažíme číst a rozebírat ukázky z beletrie, ale nevěnujeme se tomu tolik, jak bychom chtěli a měli.

Mám sen. Sen o skupině 25 dospívajících literárních nadšenců, kteří vbloku nebo sérii několika hodin společně čtou vybranou knihu. Hovoří o ní a interpretují ji, debatují o vztazích mezi postavami, přou se o myšlenku díla, hledají skryté symboly. Na závěr přepracují literární text do výtvarné podoby nebo vymyslí alternativní konec. Já-úča jejich práci jemně moderuji, převážně pozoruji a dychtivě hltám studentské nápady a myšlenky, na které bych sama nikdy nepřišla.

Probouzím se do tvrdé reality hodiny LIV, kde od tabule diktují znučené třídy životní data autora a seznam jeho děl.

Proč, proboha, proč?! Důvody mám osobně dva:

1 Katalog požadavků k maturitě. Ministerstvo školství skrze Cermat předepisuje všem středním školám seznam cca 120 spisovatelů a 40 literárních směrů a pojmů, které mohou být zkoušeny maturitním didaktickým testem z ČJL. Přes polovinu katalogu bych bez výčitek škrtla. Ale co když něco z toho neproberu, a ono se to objeví v didaktáku, a studenti si budou stěžovat? Žádný češtinář tohle neriskne, a tak i já diktuji autory a díla.

2 Ským vlastně číst? 25hlavá třída obsahuje 3 dyslektiky, kteří dle doporučení poradny nemají číst nahlas. Dalších 6-7 sice papíry z poradny nemá, ale ani tyto mládence nechci ztrapnit tím, že bych je nechala veřejně slabikovat. Polovina zbytku se co chvíli zarazí na slově, které neznají, ačkoli úča ho považuje za běžné (třeba šenkýřka, zevrubný nebo opuchnout). Někteří umí slova přečíst, avšak nedokážou či odmítají o nich přemýšlet, na jakoukoli otázku k textu odpoví automaticky „Nevím“. Zbývá tak možná 5 studentů, kteří jsou schopni jak číst, tak i bavit se o tom, co četli. Můžu si je posadit do kroužku a pracovat s nimi – a zbytek třídy nechat spát nebo pařit na mobilu?

Kolegové učitelé, vyzveme společně Cermat, aby zrušil katalogy požadavků a nechal výběr spisovatelů na nás? Nahradíme oficiálně knihy filmovými adaptacemi?

Studenti, jak si představujete kvalitní hodinu LIV? Chcete raději rozebírat texty a na „maturitní“ informace se vykašlat? Nebo považujete knižní beletrii za mrtvou a do výuky byste místo ní zařadili seriály, rap a počítačové hry?

Propadlýk se těší na další příspěvky k diskusi.

PŘEDSTAVA

REALITA

Naši školu uchvátily Vlny! 🌊

📌 Matyáš Plášil

Při příležitosti začátku plzeňského filmového festivalu Finále Plzeň vyrazila naše škola na vůbec první festivalovou projekci filmu Vlňy a sám za sebe můžu říct, že jsem byl uchvácen.

Děj se odehrává v letech 1967 až 68, tedy v letech Pražského jara a okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy. Film nám představuje hlavního hrdinu, Tomáše, který shodou okolností dostane práci v Československém rozhlasu a setkává se se známými mediálními osobnostmi té doby, jako jsou třeba Milan Weiner, Jiří Dienstbier nebo Věra Štovičková. Aby ochránil svého bratra, stane se však agentem Státní bezpečnosti a na svoje kolegy začne donášet. Dostane tak celou redakci do problémů stajnou policii a v podstatě i scelým režimem. Po Pražském jaru se spříchodem vojsk snaží o jisté vykoupení v podobě zrealizování protiokupačního rozhlasového vysílání. To však, jak už víme z knih dějepisů, okupaci neodvrátilo, a tak lze vyvodit, že Tomáše společně s jeho kolegy, kteří zůstali v Československu, moc zdárná budoucnost nečeká. Nebo se pletu?

Po zhlédnutí filmu mnou projel jistý pocit naplnění. Nikdy jsem se o toto téma nijak nezajímal a jen jsem věděl, že se něco takového stalo. Musím ale smeknout klobouk před uměleckým skvostem, který nám režisér a zároveň i scénárista Jiří Mádl na plátna nadělil. Už při prvních scénách jsem dostával husí kůži, která se mnou zůstala až do scén posledních. Kamera, která krásně zachycovala jak pocity hlavních postav, tak i náladu společnosti, byla velmi působivá a hudba nahraná symfonickým orchestrem Českého rozhlasu dodala snímku osobitý šarm. Herecké výkony, zejména ústředního hrdiny v podání herce Vojtěcha Vodochodského, byly výborné. Když nad tím tak přemýšlím, nevím, co bych mohl filmu vytknout.

Po projekci jsem vyzvídal u svých spolužáků, jak se jim film líbil. Valná většina byla velmi spokojená a z promítání odcházeli plni entuziasmu. Na české poměry Jiří Mádl předvedl nadprůměrný výkon a nominace na Oskary, kterou po prvních projekcích obdržel, je podle mého zasloužená. Filmu budu při oceňování držet palce a budu se těšit na další strhující film, jako byl tento.

Intrácké báje a pověsti V. 📦

📌 Zdeněk Štrunc, 4.F

Intráci, lidé známí pro své utrpení v onom betonovém vězení, kde téměř ani prohledávání skříní problémem není. Ani tento žalář kdysi nebyl takový, jaký intráci ho dodnes znají. Býval klidný a bez strachu či úzkosti. Intráci spokojeně žili si. Onoho času, před příchodem Keralt z Ribie a Velkou válkou intráckou, v onom kraji překrásná dívka žila, jejíž jméno nikdo neznal. Její šat neměl však nikdy barev jiných než černobílých. Proto nejen hoši začali Panda přezdívat ji.

Jednoho dne na dveře pokoje, kde Panda žila, cizinec zaklepal. Ve zděšení, že snad kontrola pokojů dříve než obvykle přišla, Panda spěšně za kliku vzala. Za prahem však nikdo nestál, jen podivná skříňka zlaté barvy na podlaze leskla se.

„Asi dárek,“ pomyslela si, neb díky vzhledu svému dary často dostávala. Blýskající se dar na stůl odložila si a ihned jej nedočkavě otevřela. Jakmile však tak udělala, z oné skříňky vypustila nemoci, války i duchy dávno zemřelých. Panda onu pekelnou krabičku ihned znovu zavřela, a tak jedinou věc, která vní zůstala, uvěznila – naději na lepší kapesné. Tak se stalo, že intráci musili začít trpět války mezi patry či zblázněné poletování Závěsbáby. Intr již nebyl místem radosti a přátelství, jen temnoty a noční kontroly.

1 : 1 000 000 🤔

👤 Mgr. Zdeňek Wachtl

ZÁZRAK. Jakýkoliv jev s pravděpodobností menší než „jedna ku milionu“, kterýžto výraz občas použijeme v hovorovém jazyce, místo upřímnějšího - „zapomeň“.

„Zázraky se dějí“ je název americko - italského filmu z roku 1974, natočeného podle skutečné události - Juliane Koepckeová (v té době 17 let) jako jediná z 92 cestujících (včetně posádky) přežila volný pád letadla (z výšky 3 km) nad peruánskou džunglí, s otřesem mozku a četnými frakturami se jí po 10 dnech podařilo dovrát do dřevorubeckého tábora, odkud byla převezena do nemocnice. Výhodou pro ni bylo, že vyrůstala v divočině a znala základní techniky přežití (šla po proudu potoka, z trosk letadla si vzala sladkosti se zásobou cukru, cestou jedla pouze to, o čem věděla, že není jedovaté ...). Nevýhodou, že byla krátkozraká a hmyz a červi v jihoamerické džungli nejsou zrovna „kámoši do nepohody“, v nemocnici jí z těla odstranili něco okolo 50 gramů parazitů ... pro představu – to je několik stovek červů. Přežila... a svůj život zasvětila studiu biologie (a letos 10. října slaví krásné kulaté sedmdesátiny, stejně jako naše škola, takže posíláme vřelé gratulace do Bavarian State Collection of Zoology!).

z filmu Zázraky se dějí

Konec ilustrativního příběhu, v tomto článku nepůjde o nic menšího než o **ZÁZRAKY**

Na scénu vstupuje John Edensor Littlewood

John Edensor Littlewood

(9. 6. 1885 – 6. 9. 1977)

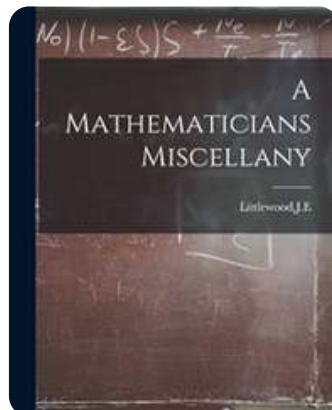
... byl britský matematik s velmi bohatou činností, po svém studiu na University of Cambridge tam většinu svého života i učil. V matematice se věnoval např. teorii čísel, matematické analýze, ale přispěl i k rozvoji balistiky a mnohemu dalšímu. Na Wikipedii snadno dohledáte jeho vědecké práce.

Pro nás by mohlo být inspirativní, že měl velký smysl pro humor a filozofický nadhled, což oceňovali nejen jeho kolegové, ale především studenti.

Pokud jeho studenti udělali v písemkách nějakou chybu, práci neklasifikoval, ale místo chyby označil „red herring“ (což nelze překládat doslovně, protože tento idiom se v Anglii používá i pro označení falešné návnady k oklamání loveckých psů) a dal studentům možnost si chybu opravit.

Nu a pokud na svých přednáškách shledal, že jim studenti nevěnují dostatečnou pozornost, používal tento figl – na tabuli napsal nějaký složitý integrál a po pauze dodal: „Všichni vidíte, že tento integrál je velmi jednoduchý, pojďme tedy dále.“ Čímž spolehlivě pozornost vyděšených studentů upoutal, protože kdo by měl odvahu řešit těžce komplikovanou úlohu bez svého profesora.

Možná nejvíce vypovídající informací o talentu a pílí J. E. Littlewooda je tato – do Royal Society byl přijat v roce 1916, tedy ve svých 31 letech. V jeho publikovaných pracích najdete „lahůdky“ z asymptotické analýzy (metoda popisuje limitní chování funkcí), z teorie míry, z komplexní analýzy ... a mnoha dalších. Jeho přínos k rozvoji matematiky ve 20. století je nezpochybnitelný.

Na jevy s pravděpodobností „zázrak“ se zaměřil britský matematik John Edensor Littlewood a výsledek svého bádání publikoval v knize „A Mathematician's Miscellany“ v roce 1953. Zajímavé na tom je, že vůbec nejde o učebnici matematiky, ale o autobiografii obohacenou anekdotami a „žertovnými“ úlohami. Publikovaný Littlewoodův zákon (Zákon zázraku, někdy též Teorie zázraků) zní takto: **„Zázraky se dějí pravidelně přibližně jednou za 35 dní.“** A následuje Wachtlova věta: **„A je třeba s tím počítat.“**, ta v knize ovšem uvedena není 😊.

A přesně „vo to go“.

Matematika vyžaduje důkazy

Netuším, zda si již naši študáci všimli, že matematika není např. televizní debata, tudíž cokoli v ní vyřknete, musíte, na rozdíl od televizního žvanění o ničem, také dokázat (jinak „seš plytkej žvanil vo ničem a prostě sis jenom plácal játra“). Typů matematických důkazů je spousta, na wiki jsem jich našel devět neformálních a dva formální, dnes je v matematice možné dokazovat i s pomocí počítačů (např. v roce 1976 byla tímto způsobem dokázána Věta o čtyřech barvách). Littlewoodův **Zákon zázraku** z tohoto úhlu pohledu matematický důkaz nemá, nejbližší je nejspíše „důkaz myšlenou konstrukcí“, ale jenom nejbližší, ne definitoricky přesně. Takže se pojďme podívat na to, jak vlastně J. E. Littlewood svoji teorii „zkonstruoval“.

Jak vyrobit matematický zákon

Nejprve je nutné definovat pojmy, kterými se zákon zabývá. V tomto případě potřebujeme vědět přesně, co je to **ZÁZRAK** – což je vcelku snadná úloha z počtu pravděpodobnosti, debatovat je možné o jmenovateli poměru, Littlewood si zázrak stanovil jako 1 : 1 000 000. Pro ilustraci několik jevů s přibližně stejnou pravděpodobností:

- setkání se žralokem (týká se všech druhů žraloků, ne jen těch člověku nebezpečných)
- smrt při pádu z postele (nepočítá se horní patro palandy)
- narození čtyřčat z přirozeného početí
- zasažení bleskem
- při hodu mincí padne 20krát za sebou stejná strana
... ze světa informatiky třeba:
- objevení dokonalého algoritmu pro kompresi dat
- nezníčitelný hardware
- teleportační zařízení pro přenos dat
- samoléčící software

na tomto obrázku je něco geniálního, poznáte co?
nápopěda: dutch angle

Ano, to všechno můžeme považovat za **ZÁZRAK**. Pokud byste chtěli jmenovatel třeba 1 000 000 000 000 (bilion), tak tuto pravděpodobnost splňuje např.: žádost toulavé kočky o váš autogram - pozvánka na večeři od mimozemšťanů - nalezení zprávy poslané z budoucnosti ... apod. No ... jedna ku milionu pro naše zázraky bohatě stačí.

Dalším krokem je stanovení předpokladů

Budeme potřebovat tyto – kolik událostí jsme schopni zaznamenat za jednotku času? Zjednodušíme si výpočet, budeme předpokládat, že jeden jev za jednu vteřinu. Zvládnete sledovat jednu událost za jednu vteřinu? Následujícím předpokladem je – kolik času denně máme na sledování jevů okolo sebe? Littlewoodův je osm hodin, protože osm hodin spíme a osm hodin pracujeme (většina prací neumožňuje sledování okolních událostí, ledaže byste zvládali kooperativní multitasking), a den má (bohužel) pouze $3 \times 8 = 24$ hodin. Více předpokladů nám v této chvíli netřeba.

Ke slovu přichází aritmetika

Pokud máme situaci takto připravenou, zbývá prostý výpočet, jak se J. E. Littlewood dopracoval zrovna k číslu jeden zázrak za 35 dnů při pravděpodobnosti 1 : 1 000 000. Je to jednoduché ...

Jestliže jsme schopni vnímat okolní jevy 8 hodin denně, náš mozek zaznamenal celkem ... 8 hodin je 8×60 minut = 480 a to je $480 \times 60 = 28\,800$ vteřin, tedy při předpokladu 1 vteřina = 1 událost ... 28 800 jevů za jeden den. Littlewood do své úvahy nezapočítal rozložení četnosti výskytu události, například, že by se objevila možnost dvou zázraků za jeden den a potom se půl roku nic nedělo, takže pokračoval následovně – potřebujeme 1 000 000 událostí a potom jedna z nich bude **ZÁZRAK**. Takže stačí vydělit $1\,000\,000 : 28\,800 \approx 34,7$ dní. A jsme u cíle – máte nárok na jeden **ZÁZRAK** za přibližně 35 dnů. Stačí se dívat na svět okolo sebe. A on se stane.

Proč je zrovna dnes Teorie zázraků důležitá

Pokud jste dočetli až sem, jistě jste pochopili, že jde o „hříčku“, někdo by možná řekl „naprostou blbost“. Jo, tak to je pravda, z pohledu „starýho morousovitýho matykáře“ je celá teorie „děravá jako cedník“. No, jenže ... má velký eticko-sociologický přesah. A v této chvíli si pomohu dalším obrázkem. Vážně chceme dopadnout takhle? Není větší dobrodružství sledovat svět okolo sebe, když se v něm odehrávají zázraky?

A že se jich děje ...

vážně chceme dopadnout takhle?

Epilog

Náš problém je, že možná zaznamenejeme jednu událost za jednu vteřinu, ale těžko dokážeme za stejný čas spočítat její pravděpodobnost. To omezuje. Zkusme si představit, že jsme za jeden den spočetli 28 800 pravděpodobností jevů, o kterých nevíme vlastně vůbec nic. To by byl další zázrak. Ale AI by to možná zvládla. Takže si představuji například toto – na cyklistické přílbě mám go kameru, ta je vzduchem připojena k mobilní aplikaci s AI, která u všech snímaných objektů a událostí okolo mě dokáže (alespoň nějakou „odhadovou“ metodou) vyčíslit pravděpodobnost. Bláznivá představa? To byla před pár lety AI také ...

Co čteme, když už [musíme]?

Mgr. Jana Nová

Propadlák přináší exkluzivní hitparádu povinné četby našich maturantů: **ŠKOLNÍ TOP TEN 2024**. Jak se žebříček změnil od roku 2023? Který titul prostě musíš mít ve svém seznamu, pokud jsi pravý ajťák nebo se hrdě hlásíš k zaměření elektro?

Autor, dílo	SPŠE 23	SPŠE 24	IT 23	IT 24	E 23	E 24	IOT 23	IOT 24	TL 23	TL 24
Čapek: R.U.R.	1.	1.	1.	1.	7.	1-2. ↑	1.	2. ↓	1.	1.
Orwell: Farma zvířat	3.	2. ↑	3.	2. ↑	4.	1-2. ↑	3.	1. ↑	6.	3. ↑
Dyk: Krysař	4.	3. ↑	5.	4. ↑	10.	5. ↑	2.	5. ↓	3.	2. ↑
Čapek: Bílá nemoc	6.	4. ↑	6.	5. ↑	2.	3. ↓	9.	6. ↑	9.	4. ↑
Hemingway: Stařec a moře	5.	5.	7.	7.	3.	6. ↓	8.	3. ↑	8.	5. ↑
Havlíček: Král Lávra	11.	6. ↑	12.	3. ↑	14.	14.	11.	9. ↑	4.	8. ↓
Molière: Lakomec	2.	7. ↓	2.	6. ↓	1.	12. ↓	4.	8. ↓	2.	10. ↓
Shakespeare: Romeo a Julie	7.	8. ↓	4.	13. ↓	5.	4. ↑	12.	12.	11.	7. ↑
Poe: Havran	13.	9. ↑	13.	15. ↓	24.	7. ↑	14.	7. ↑	5.	6. ↓
Saint-Exupéry: Malý princ	8.	10. ↓	9.	12. ↑	8.	15. ↓	5.	4. ↑	10.	15. ↓

Co se četlo na jednotlivých oborech?

- Obor IT upřednostňuje Epos o Gilgamešovi, Maryšu, Podkoního a žáka, Evžena Oněgina a Antigonu.
- Elektro vyhledává Osudy dobrého vojáka Švejka, Smrt krásných srnců, 1. staroslověnskou legendu, Karlu a spolu s IOT Divou Báru. Podprůměrný zájem jeví o Richarda III. a Proměnu.
- IOT čte také Švejka, dále Já, robot, Krakatit, Podkoní a žák a Jméno růže. Nemusí Kuličku a Hamleta.
- Technické lyceum si vybírá Máj, Báječná léta pod psa, Jámu a kyvadlo, Biblické příběhy a Antigonu.

Čeho jsme si v seznamech četby také všimli...

Z knih nově zařazených pro rok 2024 si nejlépe vedl Steinbeck a jeho O myších a lidech – 21. místo ve škole z 96 knih.

Maturanti milují drama, typicky jich mají v seznamu 5–6. V roce 2023 si jeden žák vzal všech 10 dramát, která v té době v nabídce byla, a litoval, že jich není víc. V roce 2024 se našli už 4 žáci, kteří k maturitě zkonzumovali 10 dramát.

Maturantům nevoní poezie. Jeden žák letos přicházel k maturitě s 6 básnickými knihami, ale naprostá většina má jen povinné 2, max. 3.

Že by za to mohl počet stránek?

Kdo dá víc? Letos si můžete vybírat z 20 skvělých divadelních her!

Co takhle zveršovat maturitní otázky z předmětu ESO?

Křemíkové listy 📡

📧 Matyáš Plášil

Co nám bylo představeno na IFA 2024

Začátkem září se v Berlíně konal největší technologický veletrh v Evropě snázvem IFA. Firmy se na něm tradičně chlubily různými inovacemi a novinkami. Na některé ztěch nejzajímavějších se v tomto článku podíváme.

Vládce chytré domácnosti

To, že AI je hlavním tématem poslední doby, je zřejmé a firmy se ji snaží do svých výrobků implementovat, jak jen mohou. Při zmínění AI se určitě spouště lidí vybaví nějaký robot. Toho na veletrhu představila firma LG, a ne jen tak ledajakého. Byl představen pod titulem Vládce chytré domácnosti. Na první pohled velmi roztomilý dvounohý robot vsobě skrývá mnoho funkcí. Můžete si s ním povídat, pokud se cítíte osamělí, anebo prostřednictvím jeho kamery pozorovat a bavit své domácí mazlíčky, když se zrovna nenacházíte doma. Robot rozpoznává obličeje, takže je schopný rozpoznat návštěvu a nepřijímat od ní žádné pokyny. Samozřejmě umí robot hlídat teplotu, ovládat světla nebo kontrolovat únik vody. Tyto všechny funkce lze ovládat i na dálku. Malý robot vypadá jako ideální společník do domácnosti. Cena zatím nebyla specifikována.

Lednička jako kuchařka?

Když už mluvíme o chytré domácnosti, chytrá lednička nikoho nepřekvapí. Ale co takhle lednička, která vám podle surovin, které vsobě skrývá, nabídne, co z nich uvařit. Tato nová lednička od firmy Samsung dokáže rozpoznat 33 druhů potravin, a dokonce kontroluje jejich spotřebu. Ruku v ruce sní jde indukční deska, přes kterou si lze zapnout klimatizaci, aby vám při vaření nebylo horko, nebo pračka, pomocí jejíhož displeje si můžete zapnout robotický vysavač. Příští rok nám třeba ta lednička to jídlo rovnou uvaří sama.

Mobil udělej si sám

Na první pohled nevypadá tenhle telefon nijak zajímavě, spíše nedodělaně. Nejsem ale daleko od pravdy. Nové mobilní zařízení od firmy HMD si totiž může uživatel vylepšit podle svého, a to pomocí speciálních krytů. Těch má být rovnou několik. Kryt pro adrenalinové nadšence nabídne ochranu IP68, bezdrátové nabíjení a SOS tlačítko. Kryt pro obyčejné uživatele nenabídne nic speciálního, snad jen více barevných variant, a na mobil lze místo krytu připevnit i ovladače, které z vašeho zařízení vytvoří mobilní herní konzoli. Velkým lákadlem je také cena, která se pohybuje kolem 6 000 Kč. Tím se ale dostáváme kvýkonu, který není úplně velký. Výrobce také vydává tzv. open-source sadu, díky které budou moci programátoři vytvářet vlastní kryty.

R.I.P. CZC

Ve čtvrtek 26. září oficiálně skončil v Česku velmi známý e-shop elektronikou CZC.cz, jak ho známe. Po odkoupení firmy MALL, pod kterou spadalo i právě zmíněné CZC, se polský velkoobchod Allegro rozhodl s dvojkou na trhu elektronikou nadobro skoncovat. Po vzoru MALLu se CZC stalo jedním z tisícovky prodejců na velkém tržišti vlastněném Allegrem. Spousta zákazníků je stou to zásadní změnou nespokojena a snažila se zrušení CZC bojkotovat. To však polského giganta nepřesvědčilo, a tak jsme o CZC opravdu přišli. Samozřejmě ne úplně. Stále je možné od něj nakupovat. Už ale jen přes web Allegra. Na stránkách CZC se poslední měsíce konal obrovský výprodej s velkými slevami. Také se pomalu, ale jistě začínají rušit pobočky po celé České republice. To je definitivní tečkou za úspěšným e-shopem, který denně využívalo spoustu lidí. Rest in peace.

Apple, Apple a zase Apple

A je to zase tady. Jako každý rok nám Apple na své konferenci přestavil svůj nový iPhone. Tentokrát už s číslovkou 16. Apple vůbec nešetřil novinkami, kterých je v tomto ročníku mnohem více než například v tom minulém. iPhone se pyšní lepší ochranou díky sklu na zadní straně telefonu, akčním tlačítkem a lepším fotoaparátem. Akční tlačítko je však ze všech nejzajímavější. Primárně má sloužit jako nástroj pro fotografování, pomocí kterého si můžeme přibližovat a oddalovat obraz anebo ho použít jako spoušť. Tlačítko lze také přenastavit na libovolnou funkci. Obchody po celém světě už pár dní po začátku prodeje hlásí prázdné sklady a samy neví, kdy nové iPhone zнову naskladní. Vyprodány jsou všechny varianty na rozdíl od minulého ročníku, kdy se takhle vyprodaly pouze telefony soznačením PRO. Apple také vydal nová pecková sluchátka s lepším potlačením okolního hluku a nové hodinky, které jsou samozřejmě ve všem lepší než jejich předchůdce. Fanoušci Applu jsou očividně s novými produkty spokojeni a dávají to firmě najevo. Tak zase za rok u iPhone 17.

HLEDÁŠ PRÁCI? MY HLEDÁME TEBE!

Stále vymýšlíme a realizujeme nové projekty, ale potřebujeme tvou pomoc!
Právě teď hledáme **lektory/lektorky zájmových kroužků pro děti základních škol**:

POČÍTAČOVÁ GRAFIKA

VIRTUÁLNÍ REALITA

3D MODELOVÁNÍ

HTML + CSS

-

-

-

-

AUDIOVIZUÁLNÍ TVORBA

JAVA NEBO PYTHON

PHP + MYSQL

JAVASCRIPT

Termín realizace - **listopad 2024 až leden 2025**, vždy odpoledne v učebnách VOŠ a SPŠE Plzeň (ideálně 15:00 - 17:00).

Předpokladem pro vedení kroužku je výborná znalost oboru a kladný vztah k dětem. Za to ti nabídneme velice **lukrativní brigádu přímo ve škole** za **400 Kč/hod.**

Přihlášky posílejte na wachtl@spseplzen.cz do 25. 10. 2024.

Časopis Propadlýk 03/2024

V říjnu 2024 vydalo Media center VOŠ a SPŠE Plzeň

Odpovědný redaktor: Lukáš Vavřík

Korektura: Mgr. Jana Nová, Antonín Ráž

Sazba: Dmytro Tykhonchuk, Dominik Bartoš

Tisk: Dragon Print s.r.o. | **Náklad:** 555 ks

Kompletní tiráž na www.propadlyk.cz/tiraz

Časopis Propadlýk vychází za podpory **VOŠ a SPŠE Plzeň** a **Skupiny ČEZ** 🤝

Propadlýk

**PARTNERSKÁ
ŠKOLA
SKUPINY ČEZ**

**MEDIA CENTER
VOŠ a SPŠE PLZEŇ**

www.propadlyk.cz

[@propadlyk](https://www.instagram.com/propadlyk)

propadlyk@spseplzen.cz